

Bendrojo ugdymo organizavimo aspektai: ar būna dalybos teisingos?

Aidas Aldauskas

Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento direktorius

2018-05-21 Vilnius

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

TURINYS

XXI a. mokykla – kur link?

Jungtinė mokykla arba kaip galėtų/turėtų keistis mokyklų tinklas

Klasės krepšelis arba kaip galėtų/turėtų keistis mokyklų finansavimas

Etatinis apmokėjimas arba kaip galėtų/turėtų keistis darbo užmokesčio sistema

XXI a. MOKYKLA – KUR LINK?

NUO

PER

LINK

Rūšiuojančios vaikus mokyklos
Įsiminimo
Egzamino
Mokymosi pradžios nuo 7 m
Tik mokykla
Pustuščių mokyklų
Paskaitininkų
Viršininkų
Užmokesčio
Rutiniškos mokyklos

vertybines nuostatas
turinio kaitą
kaupiamąjį vertinimą
ugdymo ankstinimą
neformalųjį ugdymą
jungtines mokyklas
mokytojus
vadovus
finansavimą
stebėseną

Įtraukios mokyklos
Patyrimo
Kompetencijų pripažinimą
Ugdymo(si) pradžios nuo 6 m.
Mokymosi visur
Mokyklų tinklų
Patarėjų
Lyderių
Uždarbio
Tobulėjančios mokyklos

A young child with dark hair, wearing a blue and white striped long-sleeved shirt, is sitting in a wooden chair at a dark table. The child is looking at a tablet computer on the table and has their hands on the screen, appearing to be interacting with it. The background is slightly blurred, showing a wooden cabinet. In the top left corner, there is a solid green rectangular shape.

Jungtinė mokykla arba
kaip galėtų/turėtų
keistis **mokyklų tinklas**

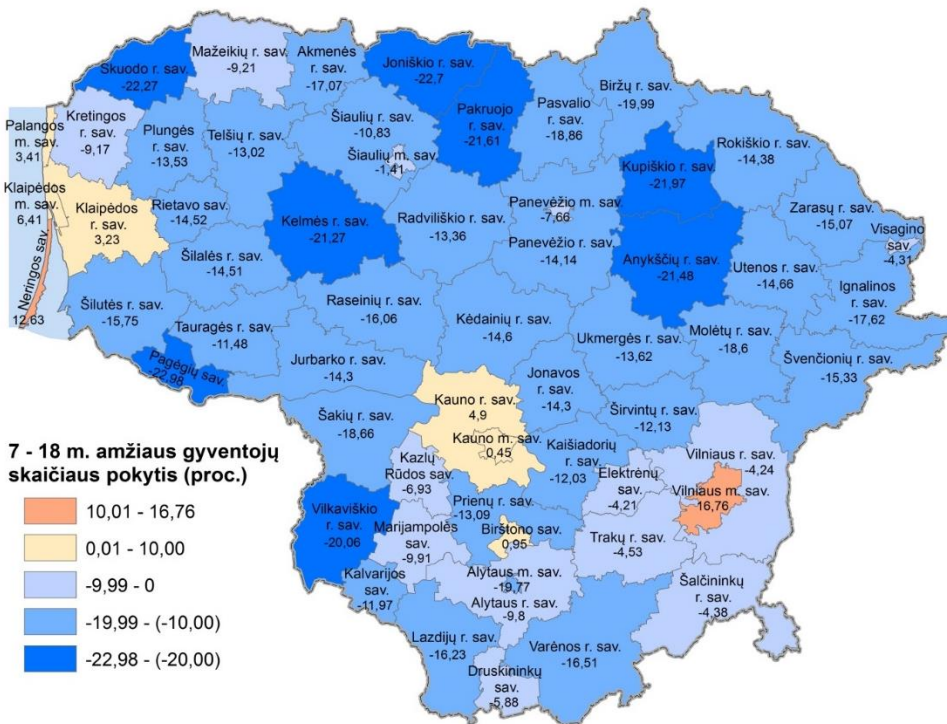
DEMOGRAFINĖS PROGNOZĖS BU:

bendrasis prognozuojamas mokyklinio amžiaus (7–18 m.) gyventojų skaičius **neigiamas pokytis** (apie 13 528 (-4,1 proc.));

toks jis bus tik dėka išaugiančio 7–14 m. amžiaus vaikų skaičiaus;

tuo tarpu 15–18 m. amžiaus – gana ženkliai sumažės.

PROGNOZUOJAMA MOKYKLINIO AMŽIAUS (7 - 18 M.) VAIKŲ SKAIČIAUS KAITA LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE (2017 - 2021 M.)

LSD duomenimis, 7 - 18 m. amžiaus gyventojų skaičius Lietuvoje 2017.01.01 buvo 333 467 žmonės; Prognozuojama, kad 2022.01.01 Lietuvoje gyvens maždaug 319 939 to paties (7 - 18 m.) amžiaus žmonės; Prognozuojamas 7 - 18 m. amžiaus gyventojų skaičiaus pokytis 2017 - 2021 m. bus (-4,06) proc.

Tyrimė naudoti Lietuvos statistikos departamento (LSD) duomenys:

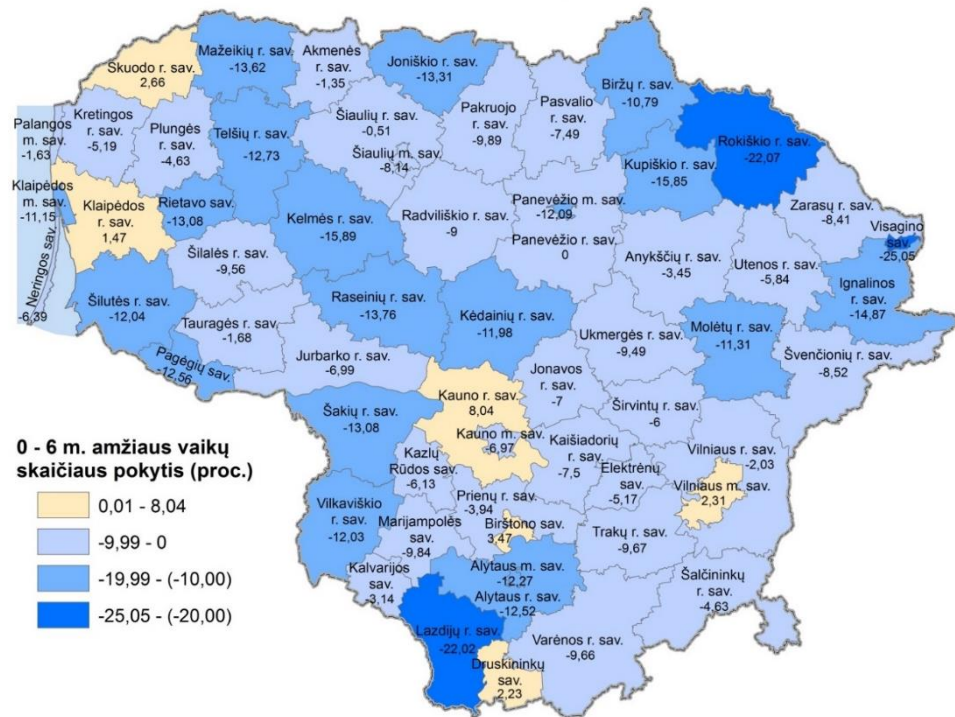
1. Nuolatinių gyventojų skaičius pagal amžių (ir lytį) apskrityse ir savivaldybėse metų pradžioje (2012 m., 2013 m., 2014 m., 2015 m., 2016 m., 2017 m.);

DEMOGRAFINĖS PROGNOZĖS IU:

mažės ir ikimokyklinio amžiaus (0–6 m.) vaikų skaičius (prognozuojama 4 517 (-5,9 proc.));

tose savivaldybėse, kuriose didelę gyventojų dalį sudaro reprodukcinio amžiaus gyventojai ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius išaugs.

PROGNOZUOJAMA IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ (0 - 6 M.) SKAIČIAUS KAITA LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE (2017 - 2021 M.)

LSD duomenimis, ikimokyklinio amžiaus (0 - 6 m.) vaikų skaičius Lietuvoje 2017.01.01 buvo 209 227 vaikai; Prognozuojama, kad 2022.01.01 Lietuvoje gyvens maždaug 196 955 ikimokyklinio amžiaus (0 - 6 m.) vaikai; Prognozuojamas ikimokyklinio amžiaus (0 - 6 m.) vaikų skaičiaus pokytis 2017 - 2021 m. bus (-5,87) proc.

Tyrimė naudoti Lietuvos statistikos departamento (LSD) duomenys:

1. Nuolatinių gyventojų skaičius pagal amžių (ir lytį) apskrityse ir savivaldybėse metų pradžioje (2012 m., 2013 m., 2014 m., 2015 m., 2016 m., 2017 m.);
2. Gimusieji pagal motinos amžių (2015 m., 2016 m.).

TAIP YRA DABAR

Ugdymas		KAIMAS/MIESTELIS				MIESTAS				
Pradinis	4 m	50	53	Pagrindinė mokykla	8	9	13	6	51	108
		Pradinė mokykla	Pradinio ugdymo skyrius							
Pagrindinis	4 m	28	257	Pagrindinio ugdymo skyrius	8	9	13	6	51	108
Vidurinis	2 m									
Gimnazija 174 + 5 „keturmetės“										
Gimnazija, esanti vietovėje, priskirtoje miesto pakraščiui										
Gimnazija, įgyvendinanti atskirus savitos pedagogikos elementus										
Gimnazija, vykdanči specializuoto ugdymo programas										
Gimnazija, vienintelė mieste (savivaldybėje), gimnazija, skirta šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių										
Pagrindinė mokykla		132								108
Progimnazija				127						Gimnazija
Pradinė mokykla		83								

Mokykla – daugiafunkcis centras, įgyvendinantis pradinio ir/arba pagrindinio ugdymo programas

TAIP BŪTŪ (ilgalaikė perspektyva)

Ugdymas		KAIMAS/MIESTELIS				MIESTAS		
Vidurinis	3 m					Technologinė, inžinerinė gimnazija	Menų, sporto gimnazija	Akademinė gimnazija
Pagrindinis	4 m			Progimnazija			Progimnazija	
Pradinis	5 m	Pradinė mokykla		Progimnazija			Pradinė mokykla	
Jungtinė m-kla		keli padaliniai – vienas juridinis asmuo				jungtinės veiklos sutartis – keli juridiniai asmenys		

BŪTINOS/PAKANKAMOS SĄLYGOS

Nustatyti mažiausią ir didžiausią mokinių skaičių klasėje

Nustatyti minimalius reikalavimus jungtinėms klasėms sudaryti

Nustatyti minimalius reikalavimus mokyklai kaip atskiram juridiniam vienetai

Rekomenduoti savivaldybėms nusistatyti mokyklų infrastruktūros ekonominio naudingumo kriterijus

Miesto pagrindinėse mokyklose neformuoti 9 kl.

Profesinio mokymo įstaigose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas, formuoti 9 kl.

Atsisakyti galimybės vykdyti programas, įgyvendinančias atskirus savitos pedagoginės sistemos elementus

A young child with dark hair, wearing a blue and white striped long-sleeved shirt, is sitting in a wooden chair at a dark table. The child is focused on a tablet computer lying on the table, with their hands touching the screen. The background is slightly blurred, showing a wooden cabinet. In the top left corner, there is a solid green rectangular shape.

Klasės krepšelis arba
kaip galėtų/turėtų keistis
mokyklų finansavimas

PERTVARKOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

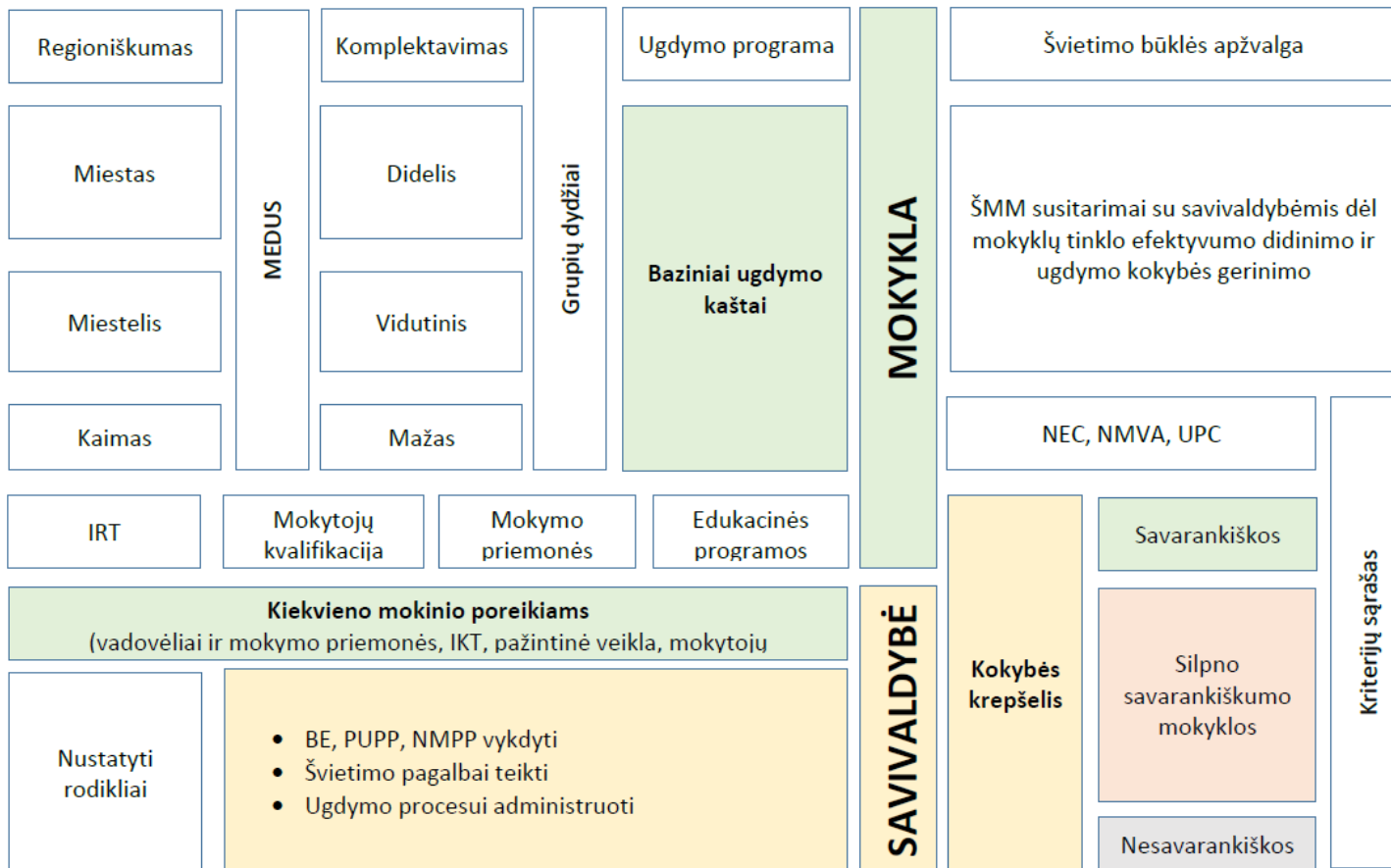
Tikslas – mokyklų konkuravimą dėl kiekvieno mokinio keisti į pedagogų pastangų telkimą ugdymo kokybei gerinti

Uždaviniai:

- Užtikrinti **tolygesnį lėšų paskirstymą** tarp mokyklų, mažinant ugdymo aprūpinimo netolygumus ir kiekvienoje mokykloje sukuriant pakankamas materialines sąlygas kokybiškam ugdymui
- Užtikrinti **stablesnį mokymo reikmių finansavimą**, kintant mokinių skaičiui
- **Mažinti mokyklų veiklos netolygumus**, padedant pagerinti veiklos rezultatus silpnoms mokykloms
- Padėti įtvirtinti stiprių mokyklų **savarankiškumą** ir skatinti jų gerosios patirties sklaidą bei **bendradarbiavimą** tarp mokyklų
- Sukurti paskatas **efektyviau ir tikslingiau naudoti skiriamas lėšas**
- Didinti finansavimo **skaidrumą** (atsakyti nepagrįstų išimčių)

vakar

BENDROJO UGDYMO FINANSAVIMO MODELIS

rytoj

DOTACIJA MOKYMO REIKMĖMS FINANSUOTI (100%)

SAVIVALDYBĖMS (23,9%)

NEPERSKIRSTOMA (1,8%)

PPT (0,8%; 10,31 Eur)

Brandos egzaminai (0,1%; 1,72 Eur)

FŠPU (0,9%; 17,79 Eur)

Profesinės linkmės moduliai
(0,1% ~~1,13 Eur~~)

PERSKIRSTOMA (18,6%)

Finansavimo netolygumams sumažinti:
algų koef. skirtumams, užsienio k. gr.
(1,5%; 2% nuo ugdymo plano)

Mokyklų administravimas
(7,9%; *vietoje 10% nuo ugdymo plano
įvedama norma 130 Eur/mok./m.*)

Švietimo pagalba
(9,2%; nuo 56,96 iki 1011,06 Eur)

MOKYKLOMS (79,6%)

Ugdymo planas (77,1%)

Vadovėliai, mokymo priemonės (1,2%; nuo
20,68 iki 24,82 Eur)

Kvalifikacija (0,6%; 7,75 Eur)

IKT (0,4%; 5,91 Eur)

Pažintinė veikla ir profesinis orientavimas
(0,3%; 3,08 Eur + **1,13 Eur iš profesinės
linkmės modulių**)

Mokyklų administravimas
(7,9%; 10% nuo ugdymo plano)

Švietimo pagalba
(9,2%; nuo 56,96 iki 1011,06 Eur)

Pokyčiai:

- Mokyklų administravimo lėšos** skiriamos ne tiesiogiai mokykloms, bet savivaldybėms, kurios paskirsto jas mokykloms savo nustatyta tvarka. Šios lėšos apskaičiuojamos ne imant 10% nuo ugdymo plano, bet nustatoma norma 130 Eur/mokiniui/metams.
Poveikis: savivaldybėms sudaromos sąlygos efektyviau organizuoti mokyklų administravimą; lėšų apskaičiavimas atsiejamas nuo ugdymo plano, bet susiejamas su labiau pagrįstu rodikliu – mokinių skaičiumi.
- Švietimo pagalbos lėšos** skiriamos ne tiesiogiai mokykloms, bet savivaldybėms, kurios paskirsto jas mokykloms arba PPT savo nustatyta tvarka. **Poveikis:** savivaldybėms sudaromos sąlygos efektyviau organizuoti švietimo pagalbos teikimą, ieškoti lanksčių ir veiksmingų jos teikimo modelių (pvz., vienoms mokykloms skirti lėšų pagalbos specialistų etatams, kitoms – organizuoti PPT specialistų pagalbą ir kt.).
- Lėšos profesinės linkmės moduliams** (dailės, muzikos, choreografijos moduliams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti) pridedamos prie **Pažintinės veiklos ir profesinio orientavimo lėšų**. **Poveikis:** nors ir nežymiai, bet padidės galimybės ugdymą organizuoti įvairesnėse, įdomesnėse edukacinėse aplinkose už mokyklos ribų.
- Įvedama atskira dalis – **finansavimo netolygumams mokyklose sumažinti** (dėl pareiginių algų koeficientų skirtumų, rečiau pasirenkamų užsienio kalbų laikinųjų grupių ir kt.), kuri skaičiuojama kaip procentas nuo ugdymo plano. **Poveikis:** lėšos išlyginimui nebus atimamos iš ugdymo planui skirto finansavimo ir perskirstomos, bet bus pridedamos mokykloms papildomai prie ugdymo planui skirtų lėšų.

Iš viso komplektų			16800		KLASĖS KREPŠELIO RODIKLIAI											
UGDYMO PROGRAMA					PRADINIO				PAGRINDINIO				VIDURINIO			
					1 kl.	2 kl.	3 kl.	4 kl.	5 kl.	6 kl.	7 kl.	8 kl.	9 kl.	10 kl.	11 kl.	12 kl.
2640	1097	13063	1335	1366	1322	1243	1015	1032	1036	1063	987	1029	790	845		
Mokinių srautas			min	9									15			
			max	24				30								
Sąlyginis klasės (grupės) dydis	[9; 11)	Miestas	176	12	11	11	14	9	10	18	15	33	43			
		Miestelis	320	34	35	43	34	34	32	27	26	26	29			
		Kaimas	436	41	46	42	52	42	45	32	54	45	37			
	[12; 20)	Miestas	2068	340	388	409	391	61	97	87	110	80	105			
		Miestelis	777	67	85	86	85	67	73	82	91	63	78			
		Kaimas	586	69	65	65	68	50	52	62	64	43	48			
	[21; ...)	Miestas	6563	719	686	631	572	698	669	671	645	636	636			
		Miestelis	290	23	22	14	11	33	34	35	38	45	35			
		Kaimas	212	30	28	21	16	21	20	22	20	16	18			
	[15; ...)	Miestas	1414										688			726
		Miestelis	156										74			82
		Kaimas	65										28			37
Kita	1097	m	312	5	6	9	3	8	8	10	7	8	15	110	123	
		v	341	49	43	49	49	19	18	24	24	27	39			
		d	444	36	41	35	31	50	49	43	49	54	56			
Neatitinkų minimalių sąlygų	2640	Miestas	1369	70	134	113	87	114	70	103	94	117	178	119	170	
		Miestelis	18	3	0	1	0	5	1	2	2	2	1	0	1	
		Kaimas	67	2	18	1	1	5	3	4	8	9	16	0	0	
		Kita	1186	48	46	69	45	216	200	134	100	88	191	23	26	
Išimtys (50%)		1320	Iš viso	319				531				301		170		
Iš viso pilnų komplektų	[9; 11)	m	375				557					233				
	[12; 20)	v	2118				1313									
	[21; ...)	d	2773				4292									
(+ kita)	[15; ...)	d					864					1635				

MOKYKLOS VALDYMAS

Tik savivaldybių mokyklose							
mokinių		mokyklų	vadovų	Vidutiniškai mokyklai		Vidutiniškai mokiniui	
				mokinių	vadovų	iš viso	be direktoriaus
iki 200	45443	462	925	100	2	50	100
nuo 201 iki 600	157627	425	1262	370	3	120	190
nuo 600	125079	155	616	810	4	200	270

Numatomi rodikliai

vienam mokiniui tenka lėšų (Eur)		130
vienam etatui tenka mokinių (vnt.)		130
skaičiuojant nuo DUFBUK		11,50%
BRUTO	SODRA	42 mln.
32	10	DUFA

A young child with dark hair, wearing a blue and white striped long-sleeved shirt, is seated in a wooden chair at a dark table. The child is focused on a tablet computer lying on the table, with their hands touching the screen. The background is softly blurred, showing a wooden cabinet and a patterned chair back. A solid green rectangular shape is positioned in the top-left corner of the image.

Etatinis apmokėjimas arba
kaip galėtų/turėtų keistis
darbo užmokesčio sistema

MEDUS TIKSLAI

Įgalinti mokyklas veiksmingai planuoti žmogišką potencialą, siekiant ugdymo(si) tikslų ir **ugdymo proceso kaitos**

Didinti mokytojo **profesijos patrauklumą**, numatant adekvatų atlygį mokytojams už visas atliekamas veiklas/darbus

Įtvirtinti sąlygas pradedančių ir patyrusių mokytojų profesinei karjerai, asmeniniam profesiniam tobulėjimui, įgyjant **aukštesnio lygmens kompetencijas**

Sudaryti prielaidas mokytojų **socialiniam saugumui**

MEDUS

TURINYS

MOKYTOJAS: Bendrojo ugdymo – profesinio mokymo – neformaliojo švietimo

ETATAS: Pareigybė – pareigybės aprašas – pareiginė alga

ĮKAINIS: Neatestuotas – pradedantysis – patyręs

STRUKTŪRA: Kontaktinės – pasirengimui – bendruomenei

RIBOS: Intervalu – procentais – puse

PASIRENGIMUI: pamoka (savišvieta) – darbų vertinimas – informavimas

BENDRUOMENEI: mokiniai – tėvai – mokytojai

JURIDIKA: Įstatymas – nutarimas/sprendimas – įsakymai

NORMA: 756 - vidurkis, 924 - vidurkis, 1512 = 42×36

REGIONIŠKUMAS: 688, 732 , 776

MEDUS

TIKSLO FUNKCIJA

$$W^{tot} = 12n^{mokyto}W = 12 \frac{n^{mokyto}}{n^{moksl}} n^{moksl} (k \cdot W^{vidut}) = 12 \frac{50}{500} 500(1.5 \cdot 1) = 900$$

dr. R.Kuodis, ekonomika.org

		TIKSLAS	Valandų	Savaitinių	Metinių
Vidutinis mokytojo atlyginimas (BRUTO, Eur)	W=	1047,5	kontakto	21	756
Atlyginimų fondas (BRUTO, mln. Eur)	W(tot)=	351,98	nekontakto	9	378
Mokytojų/mokinių santykis	r=	12	pedagoginių	30	1134
Mokinių skaičius	n(mok)=	330000	I etapas	3	1386
Mokytojo ir šalies algų vidurkio santykis	k=	1,25	II etapas	6	378
Vidutinis atlyginimas šalyje (BRUTO, Eur)	W(vid)=	838	Iš viso	36	1512
ETATŲ skaičius	e(MOK)=	28000			
		SPRENDINYS			

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Mokytojų ETATINIO DARBO UŽMOKESČIO sistemos modelis

Konsultuojame:

8 800 20018

I-V 8:00 - 17:00

etatinis@smm.lt

Informacinis video

Klausimai - atsakymai

8 800 20018

Modelio aprašymas

Konsultacijų grafikas

Skaičiuoklė

Kauno "Saulės" gimnazijos direktorė **Sonata** Drazdavičienė **8 613 75015**
Ukmergės Jono Basanavičiaus gimnazijos direktorius **Valentinas** Gendvilis **8 613 75020**
Alytaus Šv. Benedikto gimnazijos direktorė **Loreta** Šernienė **8 613 75023**
Vilkaviškio „Aušros“ gimnazijos direktorius **Arūnas** Serneckas **8 613 75030**
Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorė **Jolanta** Matyncevienė **8 670 08264**
Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos direktorė **Rasa** Dagienė **8 686 90462**

		mokinių	UP valandų	etatų	UP biudžetas	Tarifikacija	su SODRA		Santykis	Mokiniui
1	M1	712	47520	61,23	971376,36	650290,92	848499,5924	14,48%	11,6	1364,29264
2	M2	522	36684	47,28	749878,01	491566,92	641396,5172	16,91%	11	1436,547912
3	M3	393	29124	39,10	620329,68	330089,40	430700,6491	44,03%	10,1	1578,447023
4	M4	409	28548	37,95	602013,11	340521,84	444312,8968	35,49%	10,8	1471,914694
5	M5	190	14864	19,93	316060,56	184029,96	240122,2918	31,62%	9,5	1663,476632
6	M6	948	49510	63,81	1011974,96	641159,64	836585,0983	20,96%	14,9	1067,484135
7	M8	807	44726	57,97	919521,37	563099,40	734732,0971	25,15%	13,9	1139,431685
8	M9	485	26822	34,88	553315,78	333630,72	435321,3635	27,11%	13,9	1140,857278
9	M10	491	28800	37,57	596012,49	342912,96	447432,8302	33,21%	13,1	1213,874725
10	M11	200	14220	18,53	293925,41	157776,48	205866,7511	42,77%	10,8	1469,62705
11	M12	263	11186	14,42	228642,45	164329,68	214417,3665	6,63%	18,2	869,3629278
12	M13	175	7480	9,64	152889,89	105870,00	138139,176	10,68%	18,2	873,6565143
13	M14	192	9282	11,96	189722,36	129848,88	169426,8186	11,98%	16,1	988,1372917
14	M15	67	3706	4,78	75752,56	51060,00	66623,088	13,70%	14	1130,635224
15	M16	199	12814	16,73	265370,01	176118,48	229799,3927	15,48%	11,9	1333,517638
16	M17	48	5620	7,63	120914,57	75890,52	99021,9505	22,11%	6,3	2519,053542
17	M18	36	4380	6,13	97247,79	59030,16	77022,55277	26,26%	5,9	2701,3275
18	M19	53	4524	6,19	98118,51	92552,76	120762,8412	-18,75%	8,6	1851,292642
19	M20	72	8608	11,80	187351,48	101305,92	132183,9644	41,74%	6,1	2602,103889
20	M21	74	9298	12,86	203874,17	130823,88	170698,9986	19,43%	5,8	2755,056351
21	M22	12	1428	1,84	29184,83	27097,44	35356,73971	-17,46%	6,5	2432,069167
22	M23	19	1428	1,84	29184,83	27456,00	35824,5888	-18,53%	10,3	1536,043684
23	M24	7	0	0,00	0,00		0	0,00%	0	0
	12,2	6374		524,07	8312661,18		6754247,565	23,07%		

MEDUS

LAIKAS

05.22 – pateikimas Seimo posėdyje

05.23 – svarstymas Teisės ir teisėtvarkos komitete dėl atitikimo Konstitucijai

05.23 – pateikimas ŠMK

06.14 – svarstymas ir priėmimas Seimo posėdyje

06.18 – poįstatyminių TA patvirtinimas

Fi (angl. *Phi*), dar vadinama **aukso pjūvis** arba **dieviškoji proporcija** – atkarpos dalyba į dvi dalis taip, kad didesniosios ir mažesniosios dalių santykis būtų lygus visos atkarpos ir didesniosios dalies santykiui. Tai skaičius, kurio reikšmė apytiksliai lygi **1,618**

Aidas Aldauskas

Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento direktorius

2018-05-21 Vilnius

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA